

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség:
SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.
A szerkesztőség telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
egész évre 36.— K. negyedévre 9.— K.
félévre 18.— K. egy hónapra 3.— K.
Egyenlő részletekben 14 fillér.

Kiadóhivatal:
SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.
A kiadóhivatal telefonja: 81.

Szeged, 1918.

VII. évfolyam. 185 szám.

Szerda augusztus 14

Modern kórházat Szegednek.

Írta: Dr. Wolff Ferenc, tisztii főorvos.

Mielőtt a tárgyalandó kórházkérdés meritumára térnék át, legyen szabad a törvényhatósági bizottság becses figyelmét felhívni mai ülése rendkívül nagy fontosságára és komolyságára, hiszen a mai nap városunk közegészségügyében remélhetőleg határkövet jelent. Ennek az égető és oly hosszú ideig vajdó problémának kedvező megoldásától fog függni, hogy városunk siralmas, szomorú közegészségét végre valahára biztos alapra fektetjük-e és vele fejlődésének egy új irányt szabunk-e.

En a kérdést két szempontból óhajtom röviden megvilágítani és pedig szociálhigiénikus és gazdaság szempontból.

Nézeteink a népegészség feltételéről ma már kiszélesedtek. A fogalom tartalma gazdagabb lett, mert az egészséget nemcsak a betegséggel állítjuk szembe, hanem a testi és szellemi értékesökökenéssel és az értékelést most ép úgy a közegészségügyi vezetés feladatának tartjuk, mint a betegség elleni védekezést, mely ma már szintén nem merülhet ki aprólékoskodásban, hanem ha egész munkát akar végezni, kénytelen a létező bajok végső gyökereit felkeresni, melyek gazdasági és társadalmi téren találhatók.

A közegészség elsősorban pénz, másodsorban oktatás és nevelés és csak harmadsorban szorosabb értelemben vett közigazgatási szakorvosi közvetlen beavatkozás kérdése.

Társadalmi fejlődésünk jellege ezideig sajnos a gazdasági tényezők tulsulya folytán kizárólag gazdasági, melynek ridegségén a kulturális tényező csak keveset enyhít. A haladásnak ezen egyoldalú iránya az emberiségnek léteitani és mondjuk nemzeti továbbfejlődésére nem kedvező.

Azon szerves kapcsolatban, mely az országos magas halálozási arányszám az óriási csecsemőhalandóság, a fertőző betegségek, főleg a tuberkulózis nagyfokú pusztítása egyrészt, másrészt az orvosok és a kórházak csekély létszáma, a higiénikus viszonyok elmaradottsága között kimutatható, nem egyszeri ok és okozati viszonyt látunk, hanem a közfelfogás szerinti okokat legfeljebb közbeeső okoknak fogadhatjuk el.

Az igazi okot sokkal távolabb látjuk, a társadalmi haladás kulturális tényezőjének szociálhigién- és terméketlenségében.

Ennek tudható be a társadalmi rétegek közt fennálló nagy nivókülönbség. Ennek a következménye az, hogy a társadalom alacsonyabb és szélesebb néprétegei számára kevés olyan eszköz, lehetőség és feltétel áll rendelkezésre, amelyek az emberi szenvedések, nyomorúságok enyhítésére alkalmasak lennének, amelyek az életet számukra is kívánatossá és biztosítottá és az ő továbbfejlődésüket is emberhez méltóan lehetővé tennék.

Ez az oka, mondjuk, a végső oka, hogy Szeged városának immár országosan hírhedt

kórház-ügye mindezideig a holt ponton maradt.

A törvényhatósági bizottságnak, mint a város választott, megbízott és kiküldött közegének hivatása a társadalmi haladás szolgáltatába állni és csak azt tűzheti ki célul, hogy minél szélesebb rétegben teremtsen eszközöket és feltételeket, melyekkel biztosítja majd, hogy városunk közönsége egészségesnek és boldognak érezhesse magát.

Ha a törvényhatósági bizottság a multban a higiénis tényezők alapvető fontosságától egész valójában át lett volna hatva, ha főleg ebből merítette volna alkotó erejét, ha felfogásában és működésében főleg ez irányította volna, úgy ez a fontos egészségügyi intézményünk már régen meg lett volna és akkor városunk közegészségügyi statisztikája nem mutatná azt a szomorú képet, mint aminőt mutat.

Azon reményben, hogy a törvényhatósági bizottságot a közegészségügyi tényezők életünket feltételező fontossága teljesen és egyöntetűen átfőrmálja és fokozottabban befolyásolja, melynek kihatása alatt népegészségügyünk kedvező előfeltételeit szolgáltatja és melyből kifolyólag a gazdasági tényezőket is megerősítéshez juttatja, áttérek most már a kórház gazdasági kérdésére.

Kérdem, hogy a Korb Flóris által tervezett, mert egyelőre csak arról lehet szó a belügyminiszteri átirat értelmében, kórházba fektetett tőke meghozza-e a kamatokat? rentabilis-e?

Kérdem továbbá, vajon ennek az intézménynek létesítése végzetes utra vezet-e a város háztartását és ennek pénzügyi következményei kiszámíthatatlanok lesznek-e, azaz inkább nagyon is kiszámíthatók, amennyiben a pótdót kétszáz százalékkal fogják-e emelni?

Mielőtt az első kérdésre határozott igennel felelek, hangsúlyozom, hogy a kórház nemcsak a betegség gyógyításának leg-sikeresebb és leghathatósabb tényezője, hanem egyúttal a betegség megelőzésének, a tudományos munkásságnak, az orvosoktatásnak és az orvostovábbképzésnek nélkülözhetetlen központja is.

A klinikák nem pótolhatnak mindent, már csak azért sem, mert távol esnek és azok látogatása az orvost működési körletéből kiszakítja. Az orvosképzés, mondjuk, rívónmaradása és egy jól szervezett modern kórház szerves kapcsolatot képez. Ezvük a másik nélkül el sem képzelhető. Sikeres, eredményes, a tudománnyal haladásban álló gyógyítást jó kórházi nexus nélkül nem tudok elképzelni.

Ezekből tehát eklatánsan világlik ki egy jól szervezett és vezetett modern kórház rendkívüli fontossága.

A néperő rekonstruálásának a csecsemő halálozás, a szülések csökkenése, a tuberkulózis, nemi betegségek, alkoholizmus elleni küzdelem láncolatában a kórház nélkü-

lözhetetlen láncszem, melynek kiesésével a lánc összeesik, használhatatlan lesz és célját veszíti.

Beszélünk eszményi, gazdasági és ipari többtermelésről!

Vajjon elképzelhető mindez, ha népességünket elzárjuk attól a lehetőségtől, hogy megrongált egészségét gyorsan, biztosan állíthassa helyre és így a nemzet fentartó munkájából hosszú időre vagy végleg könnyelműen kiasztjuk.

Elvárhatjuk-e a beteg agytól szellemiek terén a szükséges energiát és akarat kifejtését, gazdasági és ipari téren a többtermelést pusztán a gépek munkájától az egészséges kar irányítása nélkül?

Vajjon kétséges-e ezek után, hogy ezeket az alapvető igényeket kielégítő kórházba befektetett tőke rentabilis-e?

Nemcsak hogy meghozza busasan a kamatokat, de nélküle meg sem lehetünk, egyszerűen elpusztulunk.

Marad ugyan sok, igen sok pénzünk, de nem lesz népünk.

Nézzük már most az érem másik oldalát. A városnak állítólagos gazdasági tönkremenetelét abban az esetben, ha az állam feladatát képező ezen intézmény felállításával budgetjét annyira megterheli.

Kétséget nem szenved, hogy a közegészség rendezése, fejlesztése és fentartása az állam feladatát képezi.

De mint ahogy Liebermann szerint a mezőgazdaság és az ipar fejlesztésében az állam feladata nem abból áll, hogy a mezőgazdát fundus instrukttussal, az iparosokat műhelyekkel vagy gyárakkal, mind a kettőt pedig forgalmi tőkével lássa el, hanem csakis abból, hogy elhárítsa azokat a nehézségeket, melyek a fejlődésnek és boldogulásnak akár anyagi, akár szellemi téren útját állják és törvényekkel biztosítsa a közérdek által megkívánt korlátokat és rendet, ép úgy a népegészségügy terén sem láthatjuk az állam feladatát abban, hogy ugyszólván készpénzzel igyekezzék pótolni azt, ami pótolhatatlan, t. i. a nép hiányzó jómódját, vagyonyát, hanem csakis abban, hogy megkönnyítse a nép megélhetését, elhárítsa azokat a nehézségeket, amelyek annak útját állják és így biztosítsa a népegészség fentartásának és fejleszthetőségének ezen legelső kellékét, törvényes intézkedésekkel, rendszeres felügyelettel, egészséges életmódra való neveléssel tegye járhatóvá azokat az utakat, melyek az egész nép lehető legelőkeltebb testi és szellemi fejlődéséhez vezetnek.

Igy fogva föl az állam feladatát, mindjárt belátjuk, hogy nem várhatjuk ölbe tett kezekkel a sült galamb szájunkba való repülését.

Nagy anyagi áldozatok, erőink teljes megfeszítése nélkül ezen életrevaló intézményünket nem fogjuk megvalósíthatni.

Ha mindezt csak az állam segélyétől